

ฐานทัพเรือเรียม....กับความกังวลด้านความมั่นคงของสหรัฐฯ

การเดินทางนำโครงการพัฒนาและปรับปรุงฐานทัพเรือเรียม ภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างกัมพูชาและจีน ได้สร้างความกังวลใจให้แก่มหาอำนาจด้านความมั่นคงอย่างสหรัฐฯ เป็นอย่างมาก เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงทางทะเลอีกแห่งหนึ่งในภูมิภาคอินโด - แปซิฟิก ที่ถือได้ว่ามีความสำคัญมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สถานการณ์

เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ สหรัฐฯ ได้มีการเรียกร้องให้รัฐบาลกัมพูชาแสดงความชัดเจนที่เกี่ยวกับเป้าหมายในการดำเนินโครงการปรับปรุงฐานทัพเรือเรียม ภายหลังจากที่ พลเอก เตีย บัญ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกัมพูชา ได้กล่าวว่า การเดินทางนำโครงการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ในฐานทัพเรือเรียมให้มีความทันสมัย ภายใต้กรอบความร่วมมือและการสนับสนุนจากจีน ซึ่งโครงการดังกล่าว รัฐบาลกัมพูชายืนยันจะยังคงดำเนินการต่อไป

คำแถลงของ พลเอก เตีย บัญ ได้สร้างความกังวลใจให้แก่สหรัฐฯ ต่อกรณีการเข้าไปใช้ฐานทัพเรือเรียมของจีน เนื่องจากสหรัฐฯ มองว่าการใช้ประโยชน์จากฐานทัพเรือเรียมของจีน อาจสุ่มเสี่ยงต่ออำนาจอิทธิพลของกัมพูชา ความมั่นคงปลอดภัยในภูมิภาค และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของอาเซียน

ในขณะที่จีนกล่าวว่า การก่อสร้างฐานทัพเรือเรียม ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเคารพซึ่งกันและกันระหว่างจีนและกัมพูชา โดยการหารือร่วมกันของทั้งสองฝ่ายเป็นไปตามกฎหมายกัมพูชา หลักกฎหมายระหว่างประเทศ และแนวปฏิบัติระหว่างประเทศ

วิเคราะห์ความสำคัญของท่าเรือเรียม

ถึงแม้ว่าฐานทัพเรือเรียมของกัมพูชาจะไม่ใช่เส้นทางการค้าหลักทางทะเล แต่ก็ยังเป็นเส้นทางเดินเรือเพื่อใช้ในการศึกษาสงครามมาตั้งแต่สมัยอดีต ฉะนั้นฐานทัพเรือเรียมจึงเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ทางทะเลที่สำคัญของกัมพูชานับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสหรัฐฯ เองก็รู้ดีว่า

ฐานทัพเรือเรียมแห่งนี้คือจุดยุทธศาสตร์ที่แม้แต่ฝรั่งเศสเองก็ยังคงใช้เป็นฐานทัพเรือมาก่อน (สมัยยุคล่าอาณานิคม)

นอกเหนือจากฐานทัพเรือเรียมแล้ว จีนยังมีการดำเนินโครงการดาราสาคอร์ (Dara Sakor) ซึ่งปัจจุบันภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างกัมพูชาและจีน กำลังพัฒนาพื้นที่ให้เป็นท่าเรือน้ำลึก หรือท่าเรือพาณิชย์แห่งใหม่ของกัมพูชา อีกทั้งยังอยู่ระหว่างพัฒนาให้สามารถรองรับเรือขนาดใหญ่ได้ (เรือบรรทุกเครื่องบิน) ก็ยังส่งผลทำให้พื้นที่อ่าวไทยกลายเป็นพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น

การเดินทางนำพัฒนาเพื่อยกระดับท่าเรือเรียมให้กลายเป็นฐานทัพเรือของกัมพูชานั้น ทำให้มหาอำนาจอย่างจีนและสหรัฐฯ ต่างก็อยากจะเข้ามาใช้ประโยชน์ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับความมั่นคงในภูมิภาคอินโด - แปซิฟิกที่สหรัฐฯ เคยใช้ประโยชน์ทางลับในช่วงสงครามเวียดนาม และในอนาคตคาดว่าฐานทัพเรือเรียมแห่งนี้จะยิ่งมีความสำคัญต่อความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาคอินโด - แปซิฟิก และทะเลจีนใต้มากยิ่งขึ้น

วิเคราะห์มุมมองของแต่ละประเทศ

สหรัฐฯ

อาจกล่าวได้ว่าสหรัฐฯ นั้น เป็นเพียงประเทศเดียวที่ออกกระเบียดและเสรีภาพในการเคลื่อนกำลังทางการทหารไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ได้ทั่วโลก มีฐานทัพเรือ/กองเรือ และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับส่งกำลังบำรุงให้แก่กองเรือในหลายประเทศ ซึ่งข่าวเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงฐานทัพเรือเรียมในจังหวัดพระสีหนุของกัมพูชา ได้สร้างความวิตกกังวลให้แก่สหรัฐฯ อย่างมาก ถึงแม้ว่าสหรัฐฯ จะกล่าวอ้างว่า ความร่วมมือ

ระหว่างกัมพูชาและจีน ในโครงการพัฒนาและปรับปรุงฐานทัพเรือเรื่อยมา จะบ่อนทำลายความมั่นคงของภูมิภาค และกระทบต่ออำนาจอิทธิพลของกัมพูชา แต่แท้จริงแล้วสหรัฐฯ เองก็อาจมีความต้องการที่จะเข้ามาใช้ฐานทัพเรือเพื่อปิดล้อมจีนและส่งกำลังบำรุงให้แก่กองเรือของตน และไม่ต้องทำให้จีนเข้ามาใช้ฐานทัพเรือในการส่งกำลังบำรุงให้แก่กองเรือของจีน

จีน

สำหรับจีนมองว่า ถึงแม้ว่าฐานทัพเรือจะไม่มีขนาดใหญ่พอสำหรับรองรับเรือบรรทุกเครื่องบิน และเรือพิฆาตแบบ 005 ซึ่งเป็นเรือที่มีขนาดใหญ่ที่ติดตั้งระบบขีปนาวุธรุ่นใหม่ของจีนได้ก็ตาม แต่ฐานทัพเรือก็มีขนาดพื้นที่เพียงพอสำหรับรองรับเรือส่งกำลังบำรุงและเรือรบที่มีขนาดกลางได้ โดยจีนเองก็คงมีการวิเคราะห์ถึงการใช้ประโยชน์จากฐานทัพเรือแห่งนี้แล้วอย่างถี่ถ้วน เพื่อเชื่อมโยงกับสิ่งอำนวยความสะดวกทางการทหารอื่น ๆ ที่จีนสร้างไว้บนหมู่เกาะสแปรตลีในทะเลจีนใต้ก่อนหน้านี้ ซึ่งจะส่งผลทำให้จีนมีขีดความสามารถในการควบคุมเส้นทางการเดินเรือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กัมพูชา

ความร่วมมือในการพัฒนาฐานทัพเรือเรียมนั้น กัมพูชามองว่าเป็นส่วนหนึ่งในกรอบความร่วมมือทางการทหาร วิชาการ และเทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลทำให้กัมพูชาและจีนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเดินเรือและระบบอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทางทะเลระหว่างกัน อันจะส่งผลต่อการพัฒนากองทัพเรือของกัมพูชา เพื่อประโยชน์ในมิติด้านความมั่นคงทางทะเล ตามกรอบความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างกัน

ผลกระทบต่อไทย

สำหรับบริเวณพื้นที่ทะเลด้านอ่าวไทย ถือว่าเป็นพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญของไทย ทั้งในเชิงความมั่นคง เศรษฐกิจ อาหาร พลังงาน ฯลฯ อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งในยุทธศาสตร์ “อินโด – แปซิฟิก” ของสหรัฐฯ และยุทธศาสตร์ “แถบและเส้นทาง” ของจีน ทั้งนี้ในห้วงที่ผ่านมาได้ปรากฏข่าวสารกรณีจีนเข้าไปลงทุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางทะเลในกัมพูชา อาทิ โครงการปรับปรุงฐานทัพเรือเรียม ซึ่งถึงแม้จะยังไม่ปรากฏหลักฐานชี้ชัดว่าจะนำไปสู่การใช้งานเพื่อวัตถุประสงค์ทางการทหารก็ตาม โครงการฐานทัพเรือเรียมถือว่าเป็นโครงการที่มีขนาดใหญ่ และสามารถรองรับภารกิจทางการทหารของจีนในอนาคตได้ โดยคาดว่าในระยะยาวมีโอกาสที่จีนจะพยายามนำกำลังทางทหารเข้ามาประจำการเพื่อตัดทานอิทธิพลของสหรัฐฯ ซึ่งจะส่งผลต่อเสถียรภาพในพื้นที่อ่าวไทยได้

ข้อเสนอแนะ

๑) หน่วยงานความมั่นคงของไทย อาทิ กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประชาคมข่าวกรอง และกองทัพไทย ควรมีการเสริมสร้างความร่วมมือในการติดตามสถานการณ์ และบูรณาการงานทางด้านการข่าวเกี่ยวกับโครงการปรับปรุงฐานทัพเรือเรียมอย่างใกล้ชิด เพื่อให้มีความรู้เท่าทันกับสถานการณ์ และสามารถนำมาเป็นฐานข้อมูลในการประเมินสถานการณ์ในด้านต่าง ๆ จนนำไปสู่การกำหนดท่าทีและนโยบายด้านความมั่นคงได้อย่างถูกต้อง

๒) โครงการดาราศาสตร์ถือว่าเป็นโครงการที่สำคัญของกัมพูชา หากการพัฒนาโครงการดังกล่าวสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ พื้นที่บริเวณนี้และบริเวณใกล้เคียง จะกลายเป็นเขตเศรษฐกิจทางทะเลขนาดใหญ่ที่เพียบพร้อมไปด้วยท่าจอดเรือพาณิชย์ คลังสินค้า เขตการค้าและการลงทุน เขตอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว รวมไปถึงการเชื่อมโยงระบบโครงข่ายการขนส่งในลักษณะต่าง ๆ ฉะนั้น ไทยควรมีการพิจารณาแสวงประโยชน์จากโครงการดังกล่าวในมิติทางด้านเศรษฐกิจด้วย เช่น การส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้าไปลงทุน หรือร่วมลงทุนในโครงการต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่และบริเวณโดยรอบ อันจะส่งผลทำให้เศรษฐกิจของไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต

★อ้างอิง

- <https://www.nia.go.th/news/page/2154/>
- https://www.matichonweekly.com/column/article_513851
- <https://truthforyou.co/70752/>
- <https://www.thaipost.net/columnist-people/159291/>